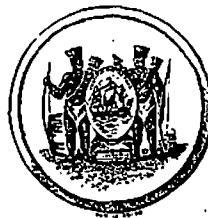

HET INDISCH NIEUWS

N.V.
„HET INDISCHE NIEUWS”

Directeur: G. de Pree

Hoofredacteur:
L. F. Tijmstra

Bureau Red. en Admin.:
Vondelstraat 125
Tel. 391429 - Giro 85369
's-GRAVENHAGE

Abonnementsprijs:
p. kw. f 4.—, p. Nr. f 0.35

Geïllustreerd Weekblad uitsluitend gewijd aan de Overzeesche Gebiedsdeelen

Voor advertenties wende men zich uitsluitend tot het Bureau Bouwmeester en v. Leeuwen, Heerengracht 60, Amsterdam.

De voorlichting in het Buitenland

De „Indonesische kwestie” is een internationale kwestie geworden, hoewel zij in wezen een zaak is tusschen de Nederlanders, — van wie de soevereiniteit door de geheele wereld, zelfs door Rusland, wordt erkend —, en de inlandsche bevolking van Indië. Maar de mannen van de „republiek” hebben van de Japs de kunst van propaganda maken goed afgezien en zij hebben dit instrument bespeeld op een wijze, die voor de geheele wereld, hier meer, daar minder, iets aantrekkelijks had. De „heele wereld” bemoeide zich met het geval, zelfs de Oekraïne. Australische communisten maakten er gebruik van de Australische regering dwars te zitten en hun positie te versterken; de „New York Times” schreef er over en de „Daily Worker”, de „Niagara-Post” of de hemel weet welk ander Yankee-blad, wijdde „hoofdartikelen” aan het „Indonesische geval” en gansch deze schare putte zich uit in ondeskundigheid ten aanzien van de werkelijke verhoudingen. De eerste de beste inlandsche scheepjongen, die in een Amerikaansche haven van zijn schip was weggelopen, vond bij de redactie van de grootste courant in zoo'n havenstad een willig oor.

Het „Buitenland” had in dit opzicht vrij spel. De buitenlandsche pers kon de meest dwaze, de geraffineerdst eenzijdige artikelen over Nederlandsch-Indië en het huidige conflict publiceeren, zonder er voor tot de orde geroepen te worden. Werd Nederland als koloniale bloedzuiger afgeschilderd, niemand protesteerde er tegen.

Dezer dagen werd in het Haagsche Scala-theater de operette: „Het land van de glimlach” vertoont, waarin, naar het schijnt, ongepaste dingen ten aanzien van China werden ten beste gegeven. Onmiddellijk protesteerde de Chineesche gezant in Den Haag; hij verzocht dat de voorstellingen gestopt zouden worden.

Maar zooveel modder en vuil kon er door buitenlandsche persorganen over Indië en Nederland niet worden uitgebraakt, — er was niet één Nederlandsch diplomatiek vertegenwoordiger die protesteerde en de zaak rechtzette. Er was geen Nederlandsche attaché voor pers en propaganda die zich beijverde in de persorganen van het buitenland artikelen te doen publiceeren, waarin een juiste voor-

stelling van zaken werd gegeven, artikelen waarin werd opgesomd, wat Nederland in Indië tot stand heeft gebracht, wat Nederland voor rechten bezit en taken, welke het heeft volbracht en in de toekomst nog te vervullen heeft. De centrale regering in Den Haag deed niets voor een gezonde propaganda in het buitenland. Had Nederland in deze voor het Koninkrijk hoogst gewichtige maanden een volwaardige Nederlandsche dagbladers bezeten, een pers met autoriteit, dan zou de stem van deze pers zeker ook in het Buitenland zijn gehoord en het gevolg zou zijn geweest, dat ons land op internationaal terrein niet steeds meer en meer in een hoekje werd teruggeduwd. Maar een dergelijke, volwaardige, gezaghebbende pers bezitten wij momenteel nog niet. Wel verschijnen er dozijnen krantjes, maar hun stem draagt nauwelijks verder dan het beperkte rayon hunner verschijning. Al deze betreurenswaardige omstandigheden hebben samengewerkt om Nederland in de wereld op het gebied der Indische kwestie als een „quantité négligeable” te beschouwen. De „republiek” met z'n geraffineerde propaganda uit de Japansche school had een geweldige voorsprong. Het recht heeft intusschen zijn eigen loop. Ook zonder een behoorlijke journalistieke voorlichting, — maar door de algeheele afwezigheid daarvan eerst vele, vele maanden later —, kan men van een kentering spreken in vele buitenlandsche opvattingen. In Australië, bijvoorbeeld, begint men reeds aardig tot inkeer te komen en de Londensche „Times” schreef een dezer dagen, dat de wereld nu toch begint in te zien, dat „Indonesië” nog niet het vermogen bezit als zelfstandige staat op eigen beenen te staan.

Het is de groote verdienste van de Stichting „Indië in nood”, dat zij energieke pogingen heeft aangewend in de erbarmelijk slechte voorlichting in het buitenland verbetering te brengen. Zij heeft eigen mensen naar Engeland en Amerika gezonden om daar in dagbladen en periodieken behoorlijke artikelen over Indië geplaatst te krijgen, artikelen waarin een juiste voorstelling van zaken wordt gegeven en waarin elke aantijging met positieve argumenten kan worden ontzenuwd en teruggewezen. Helaas, wij

zijn er wat laat mede, maar nog niet te laat en zeker niet, nu hier en daar reeds door het verloop der gebeurtenissen in Indië de oogen geopend worden.

De Nederlandsche zaak werd ook onnoemelijk veel schade toegebracht door de wijze, waarop zich in Batavia bevindende buitenlandsche dagbladcorrespondenten zich van hun hoogst gewichtige en verantwoordelijke taak hebben gekweten. Een dezer dagen kwam ons een foto in handen van een bijeenkomst van Dr. Van Mook met een aantal buitenlandsche persvertegenwoordigers. Er waren verscheidene dames bij en de foto gaf eerder den indruk van een groep vroolijke jongelui in een nachtgelegenheid, dan van een gezelschap dagbladcorrespondenten, die zich daar bevonden ter voorlichting over een zaak, waarop de oogen der wereld zijn gericht. De mentaliteit van het meerendeel dezer correspondenten wordt misschien nog het beste belicht door het feit, dat door ieder van hen de mooie auto, welke „à titre gracieux” door Soekarno aan iederen buitenlandschen correspondent werd aangeboden, met dank en een diepe buiging werd aanvaard!

Wat wil men van de voorlichting in het buitenland van deze correspondenten verwachten? Er zijn enkele gunstige uitzonderingen. De heer Michel Mout-schen, bijvoorbeeld, correspondent voor Belgische bladen in Indië, heeft de auto van Soekarno, verontwaardigd alleen reeds door het aanbod, niet geaccepteerd. Wij troffen onder het hoofd: „Que se passe-t-il à Java?” in „La Wallonie” van 4 Januari j.l. artikelen van zijn hand aan, die een zeer juist beeld geven van de toestanden op Java. Er staat o.a. een foto bij afgedrukt van Soekarno, met als onderschrift: „Le chef des insurgés indonésiens”. De „Indonesische republiek”, — schrijft hij —, verre van te zijn een democratie, zooals de slogans willen doen voorkomen, is niets anders dan „une caricature de fascisme à la sauce Niponne”.

Het is verheugend artikelen als deze in buitenlandsche persorganen aan te treffen. Wij hopen, dat hun aantal zich snel vermenigvuldigen zal. Néerland's goede zaak kan ze gebruiken en..... Nederland heeft er recht op!

Een Kunstschilder op Bali

Bali, 4 Maart.
Aan de kust van Bali staat een bungalow. Er stonden er meer vóór dezen oorlog, maar ze zijn verdwenen behalve deze eene.

Het is het huis van een merkwaardige figuur, een man, die hier veertien jaren geleden kwam en sindsdien gebleven is. Een man met een vriendelijk gezicht, zijn huid gelooid door de zon, groeven en rimpels in zijn gelaat en lange grijze haren. Een Balinees, als ge hem uit de verte ziet, in zijn oude versleten broekje, het eenige kledingstuk, dat hij draagt.

Ge zijt altijd welkom in dit huisje aan de zee, waar alles getuigt van den geest van zijn bewoners.

Langs de wanden orneert Balineesch houtsnijwerk rijen doeken van Bali, geschilderd met Balineeschen zin voor kleuren, frêle en tegelijkertijd statige vrouwenfiguren, zeegezichten, poortjes en tempels.

Eén vrouw vindt ge terug in vrijwel elk schilderij: Pollok. Het is de vrouw van den Belgischen schilder le Mayeur, die één geworden is met Bali en zijn bewoners, en één van de bloemen van het eiland tot de zijne maakte.

Want Pollok is het schoonste wat Bali kon opleveren, een kind van het eiland, dat op zesjarigen leeftijd tot tempeldanserese uitverkoren werd en tot haar huwelijk als de beste danseres van het eiland gold.

Na haar huwelijk met den schilder hield haar leven als danseres op, volgens de Balineesche ritus en werd zij de toegewijde en trouwe verzorgster van den man, die eens met haar naar Europa denkt te gaan. Want Le Mayeur wil nog eens terug om de wereld zijn werk te doen aanschouwen, om de schoonheid van Bali aan de menschheid te toonen door middel van zijn schilderijen en door middel van Pollok.

Hij kan U alles van het eiland vertellen en éénmaal begonnen, kunt ge uren lang luisteren naar zijn verhalen over de Chi-

wa-vereeering, over de vriendelijkheid van het volk, de onbedorvenheid van zijn inheemsche vrienden.

Luister naar zijn verhaal over zijn huwelijk met Pollok:

„Toen ik hier kwam, heb ik maandenlang gekeken in kampongs en aan zee om een goed model te vinden. En ik vond er twee, twee tempeldanseresses, die alles hadden wat ik verlangen kon.

Zij kwamen in mijn bungalow en poeserden, urenlang, met eindeloos geduld en toewijding. Zij hielden van mooie kleuren, wisten haar kleeren te dragen met de eenvoudige, natuurlijke gratie van de fijn voelende vrouw, zij voelden zich thuis hier in dit huis en waren gelukkig.

Tot op een dag Pollok verdrietig werd. Haar ouders wilden haar uithuwelijken en zij zag geen weg om hieraan te ontkomen. Eenige weken lang maakte ik me bezorgd om haar, want ik was aan haar gaan hechten, meer dan ik mezelf wilde bekennen.

Toen kwam de dag, dat Pollok vrolijk lachend terug kwam en vertelde, dat zij al haar sieraden verkocht had en nu geen bruidschat meer had.

Het huwelijk sprong af en toen bleek, wat Pollok tot dezen stap gebracht had. Zij wilde hier blijven, in dit huis, waar zij haar prachtige sarongs elken dag kon dragen, waar zij in de zon kon wandelen en in de zee baden. Hier was zij gelukkig en hier, bij mij, wilde ze blijven.

En zoo zijn we getrouwd, in Batavia, voor den Belgischen consul.....”

En hij is gelukkig, Le Mayeur, gelukkig in en rond zijn bungalow, die hij tijdens de bezetting niet mocht verlaten. Maar dat was voor hem geen bezwaar, want hier vond hij zijn inspiratie elken dag opnieuw, hier kon hij de zon schilderen in duizenden weerkaatsingen, zooals hij dat vroeger in Brugge zoo gaarne deed. Hier, in dit huis, waar geen deuren zijn, want de menschen stelen hier niet. Met Pollok, de vrouw die hem alles geschonken heeft, wat zijn kunstenaarshart kon verlangen.

Overzicht

van de in Indië in het Nederlandsch verschijnende bladen

De „Eenheid” in Bandoeng van 23 Februari j.l. schrijft onder het hoofd: „Heroriëntering”:

„Nu het Oosten uit den dommel ontwaakt is en luistert naar de kreet van een nieuw-geboren Tijd, is ook voor hen, die uit de kampen in Indonesië zijn gekomen, de tijd aangebroken zich opnieuw te oriënteren.

Het Oosten heeft dezen na-oorlogschentijd beleefd in een opwindenden roes. In deze opwindung schuilt een gevaar voor de Indonesiërs, doch:

„des te gevaarlijker is het voor ons, wanneer wij slechts dien roes bestrijden, niet meegaan met de dwingende kracht van het rythme. Dan dansen wij een tragen en een verkeerden dans op het feest van den heropbouw.”

De roes-beleving van dezen tijd, de opwindung, de blikseming van nieuwe ervaringen, hoe verschillend wij die ook verwerken, moet zich kristalliseeren in „het feest van den waren vrede”, die na heroriëntering en diepe bezinning „zal zijn neergedaald in onze nieuwe samenleving”.

„Wie iets begrijpen wil van de Indonesiërs en het Indonesisch spel tegenover de Nederlanders, moet bij Machiavelli, le Bon en Freud in de leer gaan en de practijken bestudeeren van Goebels en Hitler”, schrijft het „Medan-Bulletin” van 25 Februari j.l., dat meent, dat onze redelijkheid thans genoegzaam is gedemonstreerd. Zij, die meenen, dat redelijkheid aan onze zijde redelijkheid aan den anderen kant zal uitlokken, zullen nu wel eindelijk begrepen hebben, dat zij bedrogen zullen uitkomen.

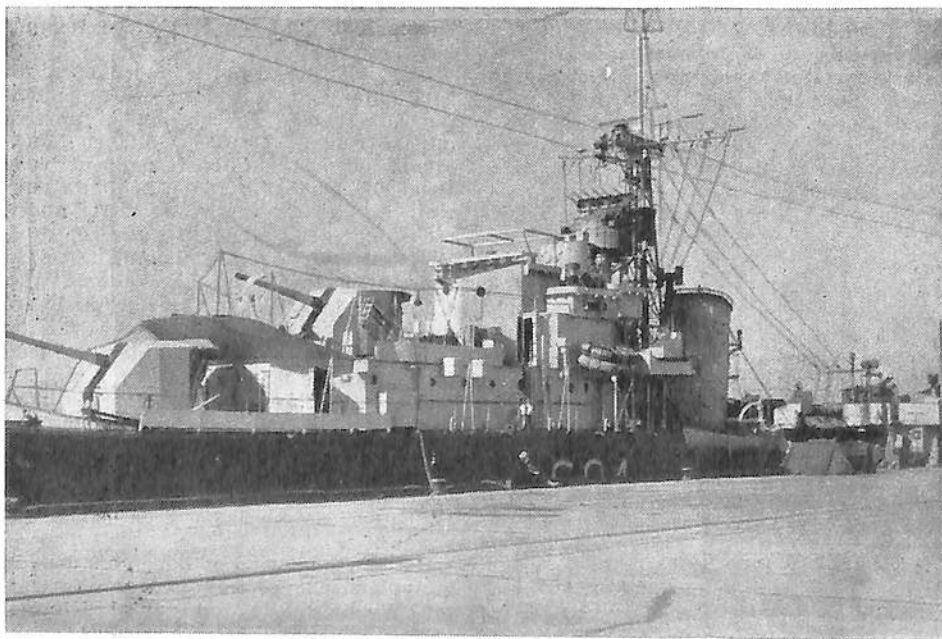
Groote woorden en al dit hitsen, het beduidt tenslotte niets. De strijd wordt in laatste instantie niet door het schuim der beweging gevoerd en door het rumoer dat zij teweeg brengt, maar door haar innerlijke kracht.

Enthousiast heeft het blad niet altijd kunnen zijn bij het spel dat onze menschen te zien gaven, doch:

„wij zouden onze landgenooten al zeer slecht kennen, als wij niet overtuigd waren, dat er juist onder grooten druk bij hen een stemming ontstaat van buitengemeene halsstarrigheid”.

De laatste ronde is nu begonnen:

„En nu is het woord aan den Hollander, den echten Hollander, die geleerd heeft vast te houden, altijd vast te houden, tegen de overmacht in, als hij weet dat hij in zijn goed recht is. Dat is de geest die ons nu moet bezielen. Geen wrok, geen haat, geen kleinzielige afkeer noch zucht tot verwijten, maar juist dit eene: Tot hertoe en niet verder.”

De „Piet Hein” aan de kade te Melbourne.

door Kol. Prof. Dr. L. G. M. Baas Becking

Zoals Dante onder het geleide van Virgilius een overzicht en een classificatie verkreeg van de zelf toegebrachte ellende, die de kerk zonde noemt, zoo zijn de laatste zes jaren voor velen onzer landgenooten een leerschool geweest om zoowel de veelvuldigheid, als ook de een-tonigheid van de menschelijke ellende (die door de uitwendige omstandigheden veroorzaakt wordt) in de meeste van haar vormen te beseffen. Want dit zijn niet lieden, die door schuld in hun huidige moeilijk te dragen omstandigheden zijn gekomen, maar zij zijn gevallen onder de schaduw van een groote vlerk van Satan, die als een gier jarenlang boven deze ongelukkige aarde heeft gezweefd en nu eindelijk, maar met groote aarze-

Er zijn er velen, die een groot reservoir in zich zelve hadden en die meenden uit deze schatkamer, waarvan de inhoud niet door motten verteerd of door dieven gestolen kon worden, te kunnen putten, doch ook van hen wordt op den duur de geest verdroogd, zoo deze de stimulans van de buitenwereld moet derven. En zoo vinden wij overal massa's ontwrichten in alle fasen van hun progressieve ellende. Eerst nog opgewonden van het doorstane gevaar, daarna actief in het organiseren van hun schijn-maatschappij, daarna opstandig, omdat de hulp uitblijft en daarna apathisch. Te laat zijn wij geweest in het brengen van hulp, in het verstoren van deze labiele evenwichten, in het stellen van richtlijnen. Valsche hoop hebben wij

Professor L. G. M. Baas Becking, die thans in Indië de functie vervult van Hoofd van de „Inspection and Mobile Teams” van de R.A.P.W.I., heeft uit hoofde zijner huidige werkzaamheden den laatsten tijd heel wat reizen gemaakt zoowel in Indië zelf als in de belendende gebieden van het Verre Oosten, Malaka en Siam, waar zich nog talrijke kampen van Nederlandsche ex-krijgsgevangenen en ex-geïnterneerden bevinden.

In bijgaand artikel geeft deze dus bij uitstek bevoegde en ervaren figuur een treffende critiek op de toestanden in Indië en de Nederlandsch-Indische gemeenschappen in de omliggende gebieden, bijzonderlijk die in Siam.

ling, weer schijnt te willen vertrekken.

Als de zon doorbreekt, beteekent dit niet altijd, dat de storm over is, zooals in de Pastorale van Beethoven, dat de vogels weer gaan zingen en dat de bloemen zich weder oprichten. Het kan ook zijn, dat na een zandstorm de bleekte skeletten aan den dag komen...

Toen de oorlog was uitbroken bestond de actie voor een groot deel uit wachten; na de bevrijding is dit wachten geworden tot een groote geestelijke marteling. Niet alleen het wachten op berichten van de ons dierbaren, niet alleen het wachten op eigen lot, maar het eindeloos uitzien naar eenige richtlijn voor het toekomstig gebeuren.

Zijn wij nog in de schaduw van de Vallei des Doods? Dan gaat ons alleen de veiligheid van onze kameraden aan, zooals in Ambarawa, in Semarang, in Soerabaja en in Buitenzorg. Zijn dan later de vrouwen en kinderen veilig, dan be-kommeren wij ons over kleeding, voeding en gezondheid. In het volgend stadium denken wij aan leiding en aan organisatie, later nog aan scholing, ontspanning; en hebben wij dan aan dit alles gedacht, dan blijft nog steeds het knekelhuis van het verloren geluk, van de eenzaamheid met hare attributen van valsche hoop in de dagdroomen, waarop waarop steeds weer een weerd ontwaken volgt. En er worden valsche evenwichten gevormd om te simuleeren een socrum, een gemeenschap kleiner of grooter, die allen grond mist, omdat alle huizen doorgangshuizen zijn, alle kamers logeerkamers, alle land niet van ons of waarschijnlijk niet meer van ons, omdat, zoo men nog eenig bezit heeft (door bedee-ling verkregen of gestolen), dit toch den achtergrond mist van wat ons eens in dit bezit verheugde.

hun gegeven, steeds weer opnieuw, tot dat het organisme, zoowel als het socrum, niet meer kunnen reageeren op onze woorden, en onze daden slechts ondergaan.

De winst van dezen oorlog: bezinning.

Dwars door de maatschappelijke lagen heen, doorkruisend iederen vorm of zelfs aanwezigheid van scholen, heeft ons volk in dezen tijd onder Duitschers en onder Japanners, onder grooten druk, toch nog op wonderlijke wijze in bloei gestaan. De

schaarsche apotheken werden aangevuld met velerlei producten van den wegrand en van het bosch. Voor mij staat een microscoop, die door een gevangene uit aluminium onderdeelen van een vernield vliegtuig en een oude verrekijker werd vervaardigd. Wanneer men dit instrument ziet, dan lijkt het op een standaard model van de firma Baker omtrent 1870. Talloos zijn de voorbeelden, waarin onze mannen en vrouwen van hun vernuft deden blijken. In dezen tijd ontstonden vele projecten, dikwijls door intensieve discussie van grootere of kleinere studiegroepen, geslepen tot zeer zuiveren vorm. Ik ontving rapporten over nieuwe organisatie van het zeetransport, van den veeartsenijkundigen dienst, rapporten over volksvoeding, invoer van handelsgewassen, volkscredietwezen, industrialisatie, indianisatie van het onderwijs, concessiepolitiek, bodemkaarteering — om slechts enkele te noemen. Niet alleen onze landsdienaren, maar ook degenen, die in particulieren dienst waren, hebben deze periode als een tijd van inkeer benut, waarin zij, in de vaart van hun beroepsleven plotseling gestuit, hun gedachten lieten kristalliseeren.

Wat zal met al deze plannen geschieden? Zullen zij alle gedeponeed worden in de bundels van de zoo ijverig weder opgerichte Departementen?

Gebrek aan internationaal besef.

Men heeft totaal geen besef gehad, dat de oproerigheid, die door Java is heengevaren, een internationale zaak was. Er zijn er in ons land immer geweest, die het internationale in ons bestaan hebben verloochend, die het provinciale meer achten dan onze plaats in de wereld. In dezen tijd zullen zij het waarschijnlijk niet meer kunnen winnen, maar reeds twee malen in onze historie zijn deze lieden te hoop geloopt en hebben op het Binnenhof en voor den Gevangendoor onze beste staatslieden omgebracht. Deze moorden hebben in geen van beide gevallen direct betere tijden ingeluid. Er is nu wederom een misbegrip omtrent de

Een kijkje op de gebombardeerde buitenwijken van Manado.

geheele situatie. Men kan dit wijten aan gebrekkige voorlichting, maar het kan ook zijn, dat men na drie generaties van neutraliteitspolitiek, drie generaties van een stabiel en zelfvoldaan bestaan, den omvang van de gebeurtenissen in de laatste jaren niet beseft. De Regeering en de particuliere instellingen, die ons allen verzorgden, huisvestten en vervoerden, hebben nu plotseling een totaal ander aanzicht gekregen. Wij zijn geen besloten eenheid meer, wij behooren aan de wereld als zeer verarmde gebieden, die op de gunst en de hulp van anderen zijn aangewezen.

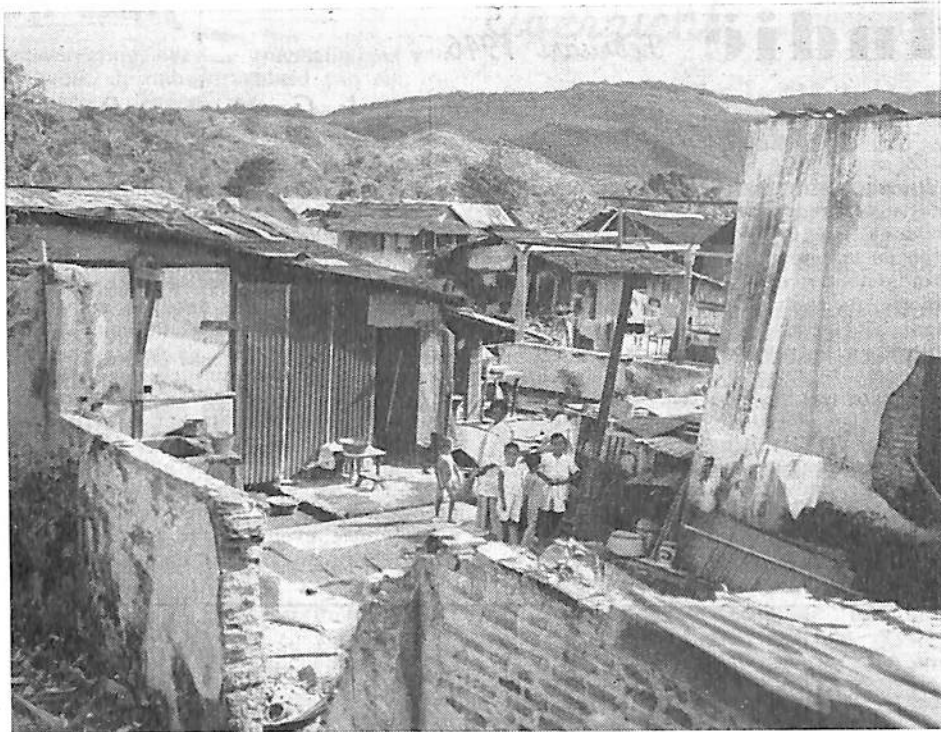
Onvoldoende relief-maatregelen.

De maatregelen, die genomen zijn om den nood in Indië te lenigen, zijn totaal onvoldoende. Het probleem was te groot voor de menschen. Men had te doen met zooveel onbekende factoren, er werd zooveel werk afgebroken, men kon de gebeurtenissen geen uur vooruit voorspellen. De groote ramp bestond uit een reeks onvoorspelbare kleine rampen. Wij zijn een natie, gewend aan het oprichten van plaatselijke comité's, aan het te hulp roepen van bestaande instellingen en organisaties, maar hebben nu geen tijd gehad om comité's op te richten en organisaties en instellingen bestonden niet meer. En toen de organisatie kwam, verschijmt geïmporteerd uit Australië, toen heeft zij in slechts twee maanden kunnen bewerkstelligen, dat de chaos met de verbruikte papierhoeveelheid zich vertienvoudigde, en de ijverige werkers, die hun enthousiasme hadden gegeven om op de bres te staan, om op de eenig mogelijke wijze, n.l. opportuun, te helpen, van hun plaats werden gestooten. Deze organisatie is er in geslaagd deze werkers te ontmoedigen, te verbitteren en te subordineeren. De samenwerking met de Engelschen, die zich zoo geheel voor onze zaak hebben ingezet, is verder steeds minder geworden en op vele plaatsen verkeerd in antagonisme, zoodat Soekarno in een onlangs te Djocja gehouden rede kon snoeven, dat hij de eerste ronde gewonnen had: hij had een wig gedreven tusschen de Nederlanders en de Engelschen.

Wij kunnen nimmer den morgen prijzen vóór het avond is. Veelal doet een hogere autoriteit alles te niet, waarvoor wekenlang moeizaam is gewerkt. Geen wonder, dat velen, persoonlijk en buiten alle organisatie om, trachten tenminste iets te bereiken.

Toestanden in Siameesche kampen.

Het voorgaande dient om den achtergrond te schetsen, waarop de verhoudingen zich thans afteekenen. Een voorbeeld van een verwrongen maatschappij vonden we ook in Siam, waar zich thans nog vele ex-krijgsgevangenen van het K.N.I.L. bevinden. De organisatie is daar nog steeds volkomen gecentraliseerd onder het Hoofdkwartier te Bangkok, ofschoon de ligging en de aard van de zeer ver van elkander verwijderde kampen van krijgsgevangenen dit anders zouden doen verwachten. Deze centralisatie gaat zover, dat Siam een soort besloten club is geworden of wellicht beter gezegd: een

Getroffen gebouwen en huizen te Ambon, waarin noodwoningen zijn gemaakt.

soort concentratiekamp. Dit komt o.a. tot uiting in de politiek, die ten aanzien van doktoren, verplegers en verpleegsters wordt gevolgd. Al heeft men ook de autoriteiten telegrammen doen toekomen van alle hoofdkwartieren ter oproeping van een bepaald persoon, zoo zal men toch vinden, dat deze telegrammen ter zijde zijn gelegd, terwijl de man, die het aangaat, zich meestal niet eens van hun bestaan bewust is. De geheele gemeenschap verkeert in vals evenwicht. De geheele gemeenschap moet spoedig worden opgebroken.

Zij is overigens één van de grootste voorbeelden van trouw. Dat de ex-krijgsgevangenen in dit verregaande isolement, verwijderd van hun gezin, zonder bericht van buiten, zolang hun diensten met grooten ijver en plichtsbetrachting hebben vervuld, mag wel een wonder heeten. Velen weten, dat hun vrouwen en kinderen op Java door de extremisten zijn weggevoerd of dat hun vrouw is gebleven in den afschuwelijken nacht bij Darmo op 28 November. Zij blijven soldaat. Wellicht had geen andere oorlogvoerende natie, die niet aan Todesgehorzaamheid gewend was, dit kunnen volbrengen. Hun hoop, die telkens weer vervliegt, de reeks teleurstellingen, die zij hebben ondervonden, doet hen toch niet versagen.

De leiding van de fit-bataljons is in handen van zeer capabele mannen, die zelve niet theoretiseeren, niet politiseeren en niet hun leiding becritiseeren, maar in allen eenvoud voortdurend ten dienste staan van de troep en daardoor onze oprechte bewondering hebben. Want evenals op alle plaatsen buiten Batavia voelt men zich in Siam verlaten en velen meenen, dat de locale ellende wel de ergste is.

Onder de Nederlandsche groepen zijn reeds vermeld de fit-bataljons, die nu

naar de eilanden van onzen Indischen Archipel worden afgevoerd. Een zeer belangrijke groep is de Nederlandsch-Indische Bond voor Ex-Gevangenen en Ex-Geïnterneerden (NIBEG), die veel zegenrijk werk heeft verricht, hoewel haar geestesinstelling gedeeltelijk negatief is te noemen. Goed werk is gedaan door eenige Nederlandsche predikanten, met als steun Nederlandsche en Engelsche psychiaters (anti-grumbling team). Zij hebben de stemming in deze moeilijke tijden op gunstige wijze kunnen beïnvloeden. Populair is ook bij velen de Nederlandsche Missie, aangezien hier Nederlandsche officieren in werkzaam zijn met een totaal andere oorlogservaring. Zij hebben er toe bijgedragen het isolement te verminderen. De medische dienst heeft een eenerzijds bekwame, doch anderzijds zeer conservatieve leiding. Het lijkt er wel op, dat, evenals in Holland, de artsen gedurende den bezettingstijd een groote rol hebben gespeeld. Dikwijls waren zij de eenige officier in de groep, zoodat van hun houding veel afhing. Niet minder is dit het geval bij velen, zoowel officieren als minderen, die zoowel tijdens de bezetting als in den droeven tijd, die daar op volgde, zich geheel hebben ingezet voor de groote zaak. Het doet pijnlijk aan, dat tot op heden geen enkele officieele geste van een persoonlijke waardering blijkt heeft gegeven.

Onrecht dient te verdwijnen.

Overigens vindt men in Siam iemand, die onlangs tot kapitein is bevorderd, als leider van een enorm spoorwegbedrijf, waarbij tientallen officieren en duizenden burgers betrokken zijn. Men vindt een specialist-chirurg met 11 dienstjaren als 1e Lt. Bij mijn komst trof ik twee tandartsen-sergeant aan. Dit laatste

is inmiddels verholpen, maar wil men maatschappelijk werk onder de troep verrichten, dan moet in de eerste plaats onrecht verdwijnen.

Het maken van fjt-bataljons uit ex-P.O.W.'s is een wanhoopsdaad, die doet denken aan den Napoleontischen tijd tusschen Rusland en Waterloo. De Regeering moet beseffen, dat deze menschen bijzondere consideratie verdienen. Zij zijn krijgsgevangen gemaakt en hebben daardoor veelal een merkwaardig schuldgevoel verkregen, een schuld aan het land, waarvoor zij zich niet genoeg hebben kunnen inzetten.

Zij zijn allen, ondanks alle teleurstelling, vol ijver om onze zaak weer te dienen.

Zij zijn echter, evenals degenen, die uit Duitschland terug kwamen, niet meer genegen om de vroegere wijze van staatsbestier, staatsbestel en ambtenarij te aanvaarden.

Winston Churchill heeft na den eersten wereldoorlog geschreven: „We had a victory, but the old men took it away from us”.

Niets geleerd en niets vergeten.

Deze oude mannen zijn psychologisch oud, hun leeftijd kan varieeren van 30 tot 70 jaren. Zij hebben niets geleerd en niets vergeten, zij willen de oude tijden terug, zij willen weer barricades van papier stellen tusschen zichzelf en de werkelijkheid. De reactionnair is op dit oogenblik gevaarlijker dan de extremist. Alles was op reactie wijst moet met de grootste kracht voorkomen worden, aangezien anders ons aller met zoo veel moeite verkregen ideaal zou verdwijnen.

Zeker, de beschreven toestand is slechts tijdelijk, doch is niettemin onze volle aandacht waard. Men organiseere dezen tijdelijken toestand goed en grondig, alsof deze permanent ware. Men liquideere zoo spoedig mogelijk en voorzie in het interval in een krachtige Nederlandsche leiding, voorzie de gemeenschap

van geld, medicijnen en Nederlandsche boeken. Voorzie in een goeden en psychologisch gefundeerden informatiedienst, zendt vele menschen naar Siam om het isolement der ex-krijgsgevangenen en ex-geïnterneerden te breken. Bestrijdt onrecht, maar tracht voor alles te voorzien in een snelle en menselijke evacuatie.

Organized charity
packed and iced —
in the name of a pale,
statistical Christ.

Ellende is een statistisch begrip geworden en slechts wanneer een bepaalde variant extreem wordt, overstemt een persoonlijk geval het algemeene koor van weelachten.

Meér sociaal en minder Departementaal werk!

Zij, die evacuatie, transport of voorziening moeten leiden, zijn op vrijwel alle plaatsen immuun geworden. Degenen, die het niet waren, zijn afgeknapt, want zoo'n geconcentreerden aanval van jammer kunnen slechts zeer weinigen doorstaan zonder te verharden. Men moet een veel grooter aantal sociale werkers aantrekken. De Departementen slokken nog steeds te veel van deze werkers op, terwijl hun werk op dit oogenblik m.i. secundair moet blijven aan het sociale. Verder worden de menschen, die door hun ideaal gedreven uit Holland kwamen, op velerlei wijzen belemmerd. Soms worden zij vastgehouden op plaatsen, waar zij geen goed kunnen doen en zoo zij eindelijk in de kampen aankomen, worden zij veelal met wantrouwen begroet. Zeer krachtige maatregelen zullen noodig zijn om deze zaak in orde te brengen, vooral daar wij nu wel met alle waarschijnlijkheid kunnen zeggen, dat de liquidatie van de kampen, zoo niet in Siam, maar dan toch elders, nog vele maanden zal duren.

Batavia decreteert . . .

Zooals boven werd vermeld, heeft men zich tijdens de bezetting op allerhand ge-

bied bezonnen en men is soms in staat de plannen, in dien duisteren tijd uitgewerkt, nu tot uiting te brengen. Wanneer dan door een groep enthousiasten internaten worden opgericht met zeer moderne opvoeding, dan doet het vreemd aan, dat Batavia decreteert, dat voor deze jeugd lichamelijke opvoeding en geleide ontspanning wel achterwege kan blijven en men deze kinderen beter meer lezen en rekenen kan leeren om hun achterstand in te halen. Aan deze opdrachtgevers is de periode van bezinning, die de anderen in kampen en gevangenissen hebben ondergaan, voorbijgegaan.

Het is nu geheel de vraag of zij, die buiten den oorlog zijn gebleven en die ons nu als abnormaal en overspannen aanmerken, zelf als normaal kunnen worden beschouwd. Zij zijn m.i. niet gerechtigd tot oordeelen en nog veel minder tot regeeren, uitgezonderd natuurlijk zij, die in soberheid en in harden arbeid dezen tijd niet hebben benut om den oorlog te voeren, maar hem te ondergaan en hierdoor te passen in den nieuwen tijd.

Het is aan den anderen kant opvallend hoe harmonieus de samenwerking is tusschen hen, die onder den Duitscher, en hen, die onder den Nip geleden hebben. De verslagenheid in Indië en elders in het Oosten was veroorzaakt door de onmacht om daden tegen den vijand te kunnen verrichten. In Nederland kon men blijven strijden. Het lijkt mij toe, dat menschen, die in Nederland aan het verzet hebben meegedaan en ook degenen, die in Normandië en Brabant gevochten hebben, juist uitermate geschikt zijn om met degenen, die hier geleden hebben, doch die niet vermoed of ontmoedigd zijn, de leiding op vele plaatsen over te nemen.

Abonnementsgeld

2e kwartaal 1946

Wij verzoeken onze abonneés het abonnementsgeld voor het tweede kwartaal 1946 op onze postgirorekening No. 85369 te willen doen overschrijven.

Over de abonnementsgelden, welke ná 25 April a.s. nog niet door ons zijn ontvangen, zal per postkwitantie worden beschikt, verhoogd met 15 cent incassokosten.

De Administratie.

Een Chineesche familie te Ambon, gezeten voor hun noodwoning, na de bevrijding.

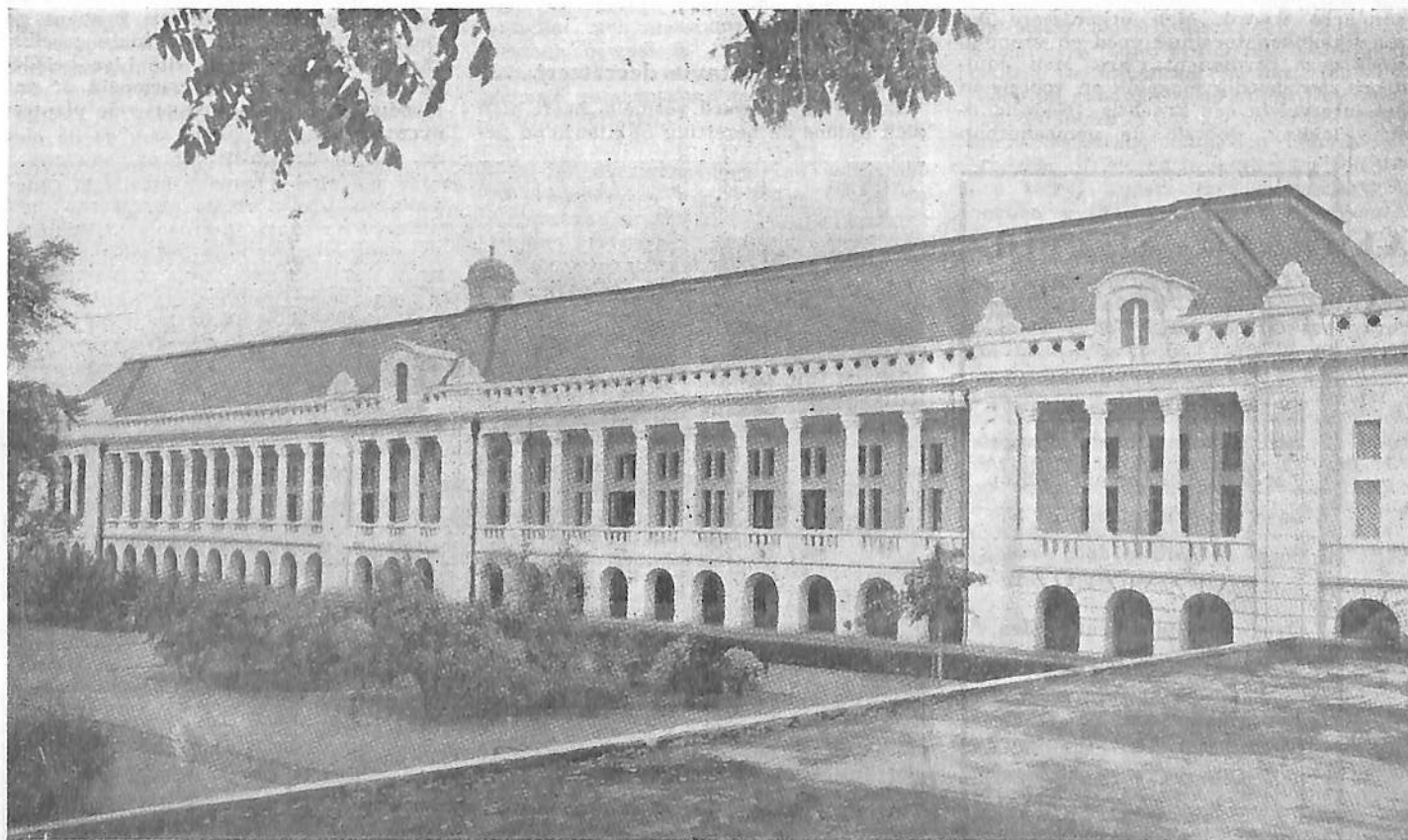
„Financieele Aspecten”

Het bericht van de vorige week, dat het publiek er mede in kennis stelde, dat de Javasche Bank weer Ned. Indisch geld in omloop zou brengen en dat verscheidene banken in Indië hun loketten weer hadden geopend, is voor ons aanleiding hier enkele „financieele aspecten” te geven, — die uiteraard niet de financieele toekomst van Indië zullen betreffen,

waarover nog niets te zeggen valt, — maar die slechts beoogen enkele indrukken te geven van het bankwezen „aan den buitenkant”, dat, zooals de hierbijgaande foto's laten zien, bepaald indrukwekkend mag heeten. Daar is in de eerste plaats het mooie, groote gebouw van de Javasche Bank in Batavia, schepping van het architectenbureau van Hulswit en

wijlen Ed. Kuypers, een kantoor-paleis, een der eerste in Indië, dat een einde maakte aan de periode, waarin zelfs de grootste handelslichamen in Indië onderdak hadden in onaanzienlijke huizen of gebouwtjes in nog onaanzienlijker buurten van de handelscentra van Batavia en Soerabaia. De Javasche Bank is de circulatie-bank in Indië, die de bevoegdheid

HET GEBOUW VAN DE JAVASCHE BANK IN BATAVIA'S BENEDENSTAD.

heeft tot het uitgeven van biljetten „betaalbaar aan toonder”, aanvankelijk van f 1000, f 500, f 300, f 200, f 100, f 50 en f 25, sedert 1859, — de Javasche Bank werd opgericht in 1827 —, ook van f 10 en nog later ook van kleinere coupures, naar gelang van de omstandigheden. Over geheel Indië verspreid, heeft de Javasche Bank in alle belangrijke centra haar agentschappen, waarvan er verscheidene ook over moderne, imposante kantoorgebouwen beschikken.

Architectonisch doet het gebouw van de Nederlandsche Handel Maatschappij in Batavia, — of van de „Factory”, zooals men gemeenlijk zegt —, voor dat van onze Indische circulatiebank niet onder. Ook op de plannen voor het bouwen van dit kantoorpaleis heeft Ed. Kuypers zijn invloed gehad. Ofschoon uiterlijk een niet-tropisch karakter dragend, is het inwendig zoodanig ingericht, dat het aan alle eischen voldoet, die de arbeid onder hooge temperaturen stelt.

GEBOUW DER NEDERLANDSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ TE BATAVIA.

Ten slotte geven wij hier nog enkele afbeeldingen van papiergeld, dat de uit geslapen en geslepen Japansche bezetter in omloop heeft gebracht. Opvallend zijn de afbeeldingen op deze biljetten, kennelijk erop berekend in haar weelderigheid den eenvoudigen inlander in te palmen en vertrouwen te schenken. „De Japansche regeering betaalt aan toonder” staat op de voorzijde te lezen. Ach arme! Wie zoo'n biljet nog hebben mocht, heeft geen verhaal op „de Japansche regeering”. Wij nemen als zeker aan, dat de inlander zich heel wat veiliger en gelukkiger voelt met biljetten waarop weer, als ouds, te lezen staat: „De Javasche Bank betaalt aan toonder.” Het vertrouwen daarin werd vroeger nooit beschaamd en zal ook nu weer in elk opzicht gerechtvaardigd blijken.

Afscheid

van Kolonel Oberman

Kolonel J. Oberman heeft 14 Februari te Bandjermasin afscheid genomen als Conica en territoriaal commandant van Borneo. Overduidelijk is bij die gelegenheid gebleken hoezeer al zijn medewerkers alsmede de bevolking werk en persoon van den hoogsten gezagsdrager in dit gewest waardeerden. Geen wonder, want de heer Oberman, die zich voor den oorlog na een eervolle Indische bestuursloopbaan in Nederland gevestigd had, was vorig jaar dadelijk bereid om naar de tropen te gaan ten einde na de Japansche bezetting het Nederlandsche gezag opnieuw te vestigen.

Begin October kwam de in de kolonelsrang gemilitariseerde oud-resident op Borneo, juist bijtijds om met het gezag van zijn persoon en ervaring den Australischen commandant te bewegen tot een straffe houding tegenover een beginnende roodwitte beweging in de hoofdplaats. Weldra droegen de Australiërs het gezag in Wester- en Zuiderafdeeling geheel over en nu kon de heer Oberman, die al gauw den bijnaam „de Leeuw” gekregen had, met behulp van onze eigen bestuursambtenaren en troepen het gezag ook in de afgelegen deelen van Borneo gaan vestigen en de bevolking van terreur bevrijden, hetgeen met doortastendheid en beleid geschiedde. Onvoldoende troepen, onvoldoende schepen en onvoldoende medewerkers remden helaas ook hier de zoozeer gewenschte voortvarendheid.

In den loop van enkele maanden organiseerde de kolonel vier acties van eenigen omvang, alle onder leiding van den assistent-resident majoor Mennes. Bij de eerste werden Nica-officieren en militairen met gejuich ingehaald, bij de laatste moest men krachtig optreden in een gebied, waar enkele maanden tevoren nog hooggeplaatste Nederlanders bij een kort bezoek vriendelijk door de bevolking waren ontvangen.

Opmerkelijk is, dat resident Oberman, uiteraard een bestuursman van den ouden stempel, bewezen heeft een open oog te hebben voor de veranderde tijden. Op 17 Januari heeft hij een belangrijken stap gedaan ter ontvoogding van de Hoeloe Soengai, het welvarende rubbergebied ten noordoosten van Bandjermasin, waar tweederde van de geheele bevolking van Borneo woont. Voorheen werkten in deze ietwat roerige afdeeling, waar de politieke toestand thans gunstig is, vijf controleurs onder een assistent-resident. Hun stonden inheemsche kiais of districtshoofden en assistent-kiais terzijde. De controleursposten zijn nu opgeheven, het gebied is verdeeld in acht districten, elk geleid door een kiai kepala, die wordt bijgestaan door kiais in de onderdistricten. Boven hen allen staat een kiai besar, de rechterhand van den assistent-resident mr. dr. Hoogenberk — mederedacteur van „Daar wêrd wat groots verricht”, onlangs verschenen in Engelsche bewerking onder den titel „Mission Interrupted” — die de leiding behoudt. De afbaking van

bevoegdheden moet in de practijk geschieden, maar dit schema biedt gelegenheid tot daadwerkelijke ontvoogding, naarmate het inheemsche bestuur zijn bekwaamheid bewijst.

Wel moet hierbij opgemerkt worden, dat deze kiais heerszins adathoofden zijn, maar uitsluitend Indonesische gouvernementsambtenaren, die een bepaalde opleiding hebben genoten, maar niet noodzakelijkerwijs tot een vooraanstaande familie behooren. Adel ontbreekt in de Hoeloe Soengai geheel.

Eerste uitvloeisel van den nieuwen toestand is verhoogde belangstelling voor het onderwijs, dat wij op Borneo wel eenigszins verwaarloosd hebben, naar veler meening. De Jappen hebben dan ook tijdens de bezetting verscheidene scholen gesticht. Men wil nu geld verzamelen — de Hoeloe Soengai met zijn uitgestrekte bevolkingsrubbertuinen telt vele rijke hadji's, en talrijke Indonesiërs rijden in eigen auto's of op prachtige fietsen rond — om zoo mogelijk in alle of althans de belangrijkste districtshoofdplaatsen een Hollandsch-Inlandsche school te vestigen en een Mulo te Kandangan, de hoofdplaats. Los van deze actie achten velen het gewenscht, dat te Bandjermasin (80.000 inwoners) eindelijk een middelbare school of H.B.S. wordt opgericht.

Aardig is het, dat de bescheiden industrie van Negara opleeft. Men is druk doende met de vervaardiging van kerfmesjes voor den rubbertap. De zilvernijverheid, die geen autochthone kunstuiting was, maar vaardig naar gegeven voorbeelden werkte, heeft zich nu met succes toegelegd op de vervaardiging van zilveren officierssterren.

Ook te Martapoera, tusschen Bandjermasin en Kandangan, ontwaakt een oud bedrijf, de diamantbewerking. Edelstee-

nen worden in de omgeving aangetroffen en een deel werd steeds ter plaatse geslepen. Chineezzen hadden de apparatuur in eigendom en verhuurden de „zitjes” aan de Indonesische slijpers. Voor den oorlog bezochten opkoopters uit Amsterdam en Antwerpen jaarlijks Martapoera. Ook nu komen er talrijke Europeanen van overal uit den Archipel, al bedragen de prijzen ook het viervoudige van vroeger.

Een door de Jappen gebouwd primitief cementfabriekje te Kandangan kan de omgeving belangrijke diensten bewijzen, zoo lang de groote bedrijven nog buiten werking zijn. Op bescheiden schaal produceert ook de B.P.M. te Moeroe Poedak weer voor de regionale behoeften. Economisch heeft natuurlijk de rubberwinning de grootste betekenis en onder leiding van het Rubberfonds is deze hervat.

Nu overal orde en rust hersteld zijn, de eerste ontvoogingsstappen gedaan en normale toestanden terugkeeren, zag kolonel Oberman zijn taak voltooid en meende voor jongeren te mogen en moeten plaatsmaken. Zijn opvolger, kolonel Ablij, wacht een eveneens zware taak. De grondslag is gelegd, nu moet het gebouw van het herstel worden opgetrokken. Voorloopig met zeer gebrekkige werktuigen en bouwstoffen, ook onvoldoende vakarbeiders.

De zetel van het bestuur, Bandjermasin, stelt al dadelijk talrijke problemen. De drassige bodem en de geduchte rivieren veroorzaken eindelooze moeilijkheden. Voor den oorlog was de waterleiding, waarover men volgens de overlevering van 1890 af doende was, nog niet gereed en de Jappen hebben — slecht — voor de voltooiing gezorgd. Zij waren het ook, die deze groote stad het eerste — primitieve — ziekenhuis verschaffen. Wij hadden het niet verder gebracht dan een militair hospitaal, dat later tot ziekenzaal werd gedegradeerd, zoodat patiënten, die het even konden betalen, per snelste gelegenheid naar Java gingen. Behalve voor herstel is er nog alleszins gelegenheid voor opbouw in dit rijke gewest.

VIATOR.

Van de

Redactietafel

Dr. M. G. Emeis heeft een „Inleiding tot het algemeen beschaafd Maleisch” geschreven, die bij J. B. Wolters in Groningen het licht heeft gezien. Dr. Emeis heeft op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek van de Maleische taal, klassiek en modern, zijn sporen verdiend. Ook deze nieuwe uitgave heeft eerder een wetenschappelijk dan populair karakter. Men moet op het terrein der taalstudie enige ervaring hebben, wil men den schrijver overal kunnen volgen. Te grooter is de voldoening wanneer men er eenmaal in slaagt de „bahasa Indonesia” te beheerschen. Wie dit bereikt, heeft veel gewonnen. Met deze verworven kennis kan hij een belangrijk aandeel hebben in de ontwikkeling van het nieuwe Indië.

Bij de uitgeverijfirma Van Gorcum en Comp. N.V. te Assen verschijnt „Het Gemeenebest” (voortzetting van „De Floeg”), maandblad „voor het Nederlandsche volksgeheel en tot bevordering van de volksgemeenschap”.

De Februari-aflevering, welke de uitgever ons deed toekomen, is een „Platteland”-nummer, waarin een vijftal van de meest fundamentele plattelandsproblemen van dezen tijd door deskundige schrijvers worden behandeld en waardoor zeker zal worden bereikt, dat de verwijdering tusschen stad en platteland, die in het laatste oorlogsjaar in vele streken, helaas, is ontstaan, zal worden opgeheven. De lectuur van dit interessante, goed verzorgde nummer, zal het gebrek aan begrip te niet doen voor wat er heden ten dage op het platteland leeft en gaande is.

Een „urgentie-program” voor Indië

De verkiezingen naderen. Dit brengt mee, dat de post eenige malen per week nieuwe partij-programma's in de bus deponereert. Hieronder laten wij een „Oproep” volgen, die met betrekking tot Indië gezonde taal laat hooren.

Opgeroepen wordt tot spoedige vorming van een Politiek-Economisch Nationaal Verbond, teneinde op wettige wijze:

1e. in oppositie te komen tegen het huidige Regeeringsbeleid, in het bijzonder inzake Indië, geldwezen en economische aangelegenheden;

2e. een tegenwicht te vormen tegen de steeds verdergaande afglijding naar links.

Het is niet langer te verdragen machteloos te moeten aanzien hoe wij Indië door de verkeerde gedragslijn van onze Regering en van Engeland praktisch zullen verliezen, hoe het zakenleven door allerlei maatregelen vrijwel stilligt, en steeds meer eene linksche politiek gevolgd wordt, nu weer door de te verwachten samenwerking van de Katholieke Volkspartij met de Partij van den Arbeid.

Hiertegen helpen geen protesten, kritiek noch voorlichting, maar slechts **politieke macht**, zoo gaat de „Oproep” voort.

Duizenden zullen het hiermede eens zijn en op hen wordt hierbij een **dringend** beroep gedaan zich in het **Nationaal Verbond** te vereenigen vóór het te laat is en niet werkeloos aan te zien hoe ons land den ondergang tegemoet gaat, maar te **handelen** ook in hun eigen belang en hun stem te geven aan het volgende

Urgentie-Program.

Indië. Onmiddellijke staking der onderhandelingen met de door de Japanners fascistisch beïnvloede, bewapende en door terroristen gesteunde minderheid van Javaansche zgn. „republikeinen”.

Deze onderhandelingen zijn onrechtmatig en zinloos tegenover de ons in groote of algeheele meerderheid gezegende 70 miljoen inwoners van Java en de Buitengewesten. Met uitzondering van enkele groepen intellectueelen zgn. Nationalisten soms gesteund door een in verhouding tot de miljoenenbevolking, betrekkelijk gering aantal meest opgeruide volgelingen, zou deze meerderheid, indien zij niet onder druk staat van terrorisme, geen zelfbestuur van dit gebied ter grootte van half Europa, zonder ons kunnen of willen aanvaarden, daar zij weet dat dit zou leiden tot knevelarij, verarming en chaos.

Geen verdere vernederende en voor ons gezag uitermate schadelijke inmenging van Engeland in onze interne aangelegenheden; verzet tegen de onduidbare houding van Australië.

Voorts eischen wij als tegenprestatie voor ons aandeel in den oorlog en de overwinning, eene onmiddellijke krachtige geallieerde actie tot beëindiging van hun taak, n.l. de uiteindelijke bevrijding van allen die nog geïnterneerd zijn, evacuatie van de Japanners en van alle ongewenschte vreemdelingen, gepaard gaande met vernietiging van het terrorisme, in samenwerking met onze eigen troepen, ruim voorzien van wapens, luchtmacht, tanks, vervoermiddelen enz., terwijl onze in den oorlog verloren gegane vloot en afgestane scheepsruimte zooveel mogelijk zal worden teruggegeven;

stopzetting der repatriëering; toekenning t.z.t. van een rechtmatig

aandeel in de bezetting van Japan;

na herstel en handhaving der orde, rust en gezag; terugtrekking der geallieerde troepen;

bestudeering en bespreking van de politieke situatie met betrouwbare Inlandsche en andere leidende figuren, op basis van de bekende Koninklijke Boodschap.

Korte toelichting.

Wij hebben Indië door ons koloniaal beleid, op welks gebied wij van geen staat ter wereld behoeven te leeren, integendeel! en waarbij sedert ruim twintig jaar geen sprake meer is van zgn. koloniale verhoudingen, tot een prachtig welvarend land gemaakt met eene in overgrote meerderheid tevreden bevolking, en tot eene wereldmarkt van groote beteekenis.

Het spreekt vanzelf dat het verlies van dit uitgestrekte gebied, gevoegd bij onze enorme oorlogsverliezen en oorlogsschade, een **nationale ramp** zal zijn en ons even berooid en gedemoraliseerd zal achterlaten als een land dat den oorlog heeft verloren, zooals Duitschland, Oostenrijk

of Hongarije, waar de onzekere toekomst van ca. 80 miljoen inwoners, nagenoeg zonder economische vooruitzichten, Europa en de geallieerden voor moeilijke problemen zal stellen.

Deze landen staan, evenals zoovele andere landen van Europa en Azië, reeds in de machtige belangenfeer van de dynamische bolsjewistische politiek; het zou dus niet lang duren of ook ons land zou onder dezen invloed komen, terwijl een „zelfstandig Indonesië” een brandpunt zou worden van communisme en bolsjewisme in Zuid-Oost-Azië.

Een krachtig Nederland en Indië daarentegen zal van groote beteekenis zijn voor de handhaving en bescherming van onze Westersche Cultuur en Beschaving.

Wij roepen dus nogmaals allen die zich met ons standpunt kunnen vereenigen **dringend** op samen te werken tot snelle stichting van het **Nationaal Verbond**, teneinde, — zoo besluit de „Oproep” —, ons land van den dreigenden ondergang te redden.

Betuigingen van instemming, liefst schriftelijk, worden gaarne ingewacht bij L. A. van Kempen, Reinkenstraat 78, waarna een eerste bijeenkomst zal worden belegd”.

„Grootere Nederland Actie”

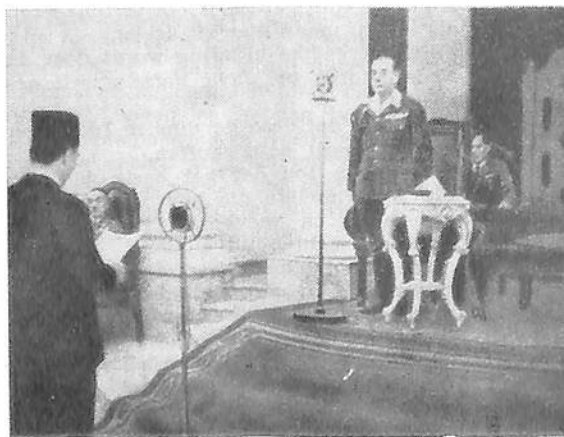
Ondertekend door het Bestuur der Vereeniging „Grootere Nederland Actie” en gedagteekend in Nabon-Patom (Siam), Januari 1946, ontvingen wij een oproep: „Aan alle Nederlanders”, waarin, nadat een indruk is gegeven van wat straks de positie van den Europeaan in het „Nieuwe Indië” zal zijn, wordt voorgesteld, „een 13de provincie aan Nederland toe te voegen, waar wij ons bevolkings-surplus kunnen opnemen en waar wij ook onze Indo-Europeesche landgenooten een gelijke kans kunnen geven.”

Deze 13de provincie (men weet, dat de Minahassa de 12de provincie van ons land wordt genoemd), zou dan Nederl. Nieuw-Guinea moeten zijn, een gebied 16 malen grooter dan Nederland. De weinige gegevens, die wij bezitten, — zoo gaat deze „Oproep” voort —, laten de mogelijkheid, dat dit land voor ons doel geschikt zou zijn, volledig open. Wij moeten er derhalve naar streven, dat ook de ontbrekende gegevens worden aangevuld. Wij moeten de publieke belangstelling gaande maken, zoo, dat dit een Regeeringszaak kan worden.

De „Oproep” zet dan de beteekenis van een 13de provincie voor Nederland uiteen. Het plan voor de „Grootere Nederland Actie” is ontstaan in het brein van enkele menschen in het kamp Nakon-Patom. Men wil eerst in dit kamp en dan in andere kampen in Siam en Malaka een kern vormen om daarna in Holland de publieke opinie wakker te schudden.

In afwachting daarvan wordt het raadzaam geacht Nieuw-Guinea een aparte status te geven en wel als onafhankelijk gebiedsdeel binnen het Koninkrijk der Nederlanden, zooals Suriname en Curaçao, zoodat het niet als onderdeel van „Indonesië” wordt beschouwd.

Zonder dat wij op dezen „Oproep” uit een Siameesch kamp van geestdriftige vaderlanders commentaar willen geven, hebben wij toch gemeend dit „Appèl” in hoofdtekken te moeten weergeven. Het getuigt van levensmoed en ondernemingsgeest, waarvan men, na alles wat in deze kampen werd doorleefd, eerbied hebben moet.

Soekarno houdt een bespreking met den Japanschen bezetter (De Gunseikan).

TJOEO SANGI IN

Gambar kiri: Ir. Soekarno sebagai Ketua memberi tahoekan penoetoeptan silang kepada Goenseikan. (tg. 20 Oktober).

Bawah: Oepajara penoetoeptan, sesudah selesai segala perundingan dengan berhasil sangat baik. (tg. 20 Oktober).

Kanan: Tempat pradengar.

Disebelah kiri ditengah tampak rjanja Ir. Soekarno.

チューオー サンギカイ
 ショリン ヒダリ ワ ゴンセイカン
 ニ ハイカイ オ ノベル スカルノ
 ギチューー シタ ワ ハイカイシキ
 (ジューガツ ハツカ)
 ミチフ ボーチューーセキ チューオー
 ヒダリ ワ スカルノ ギチューー フジン

Uit de

Inheemsche „Republikeinsche” Pers

Aan het overzicht (tot 5 Maart), dat de Regeerings Voorlichtings Dienst in Batavia geeft van den inhoud der inheemsche (revolutionaire) persorganen, ontleenen wij:

„Nederland en Indonesië”.

„Ra'jat” van 2 Maart j.l. schrijft:

„Wat Indonesië betreft; hoewel er veel overeenkomst is, bestaan er tevens groote verschillen. Immers, is Indonesië niet reeds onafhankelijk? Niettemin zijn wij niet van plan de Hollanders van hier te verjagen. Zoo is het, Nederland behoeft ons de vrijheid niet meer te geven, aangezien Indonesië de facto al vrij is. Het is Holland, dat zich hiertegen verzet en een bestaanden toestand niet wenscht te erkennen, hoewel het in verschillende zaken, welke betrekking hebben op land en volk, het recht van het Indonesische volk heeft erkend en uiteindelijk de onafhankelijkheid wil erkennen...!

Het voornaamste vraagstuk is thans de door de Nederlanders gewenschte overgangsperiode, welke op ongeveer 20—30 jaar wordt geschat. Verwacht wordt, dat dit de twistappel zal worden.

Waarom niet thans? Wij zullen jullie niet onmiddellijk naar huis sturen, indien jullie onze vrijheid nú erkennen! Geloof toch, dat onze verhouding zeker zeer oprecht zal worden, als vrienden, die elkaar helpen, al is er in het verleden ook veel onaangenaams voorgevallen.”

o

Staatsburgerschap Indo-Europeanen.

In een door den Voorlichtingsdienst te Solo georganiseerde samenkomst op 23 Februari j.l. zei Mr. Soedjarwo in zijn rede over staatsburgerschap o.m. dat de Indonesiërs de Hollanders zelf niet haten, doch hun politiek om verdeeldheid te brengen en te overheerschen.

Nadat nonna Harjati gesproken had over het recht van ieder volk om onafhankelijk te zijn, zei een zekere Raymond namens de Indogroep, dat ze in October 1945 om rechten als Indonesisch burger hebben verzocht, welk verzoek hij thans herhaalt. Tot zijn groep sprak hij: „Laten wij met bewijzen toonen, dat wij de houding van de Indonesische republiek tegenover ons waardeeren.”

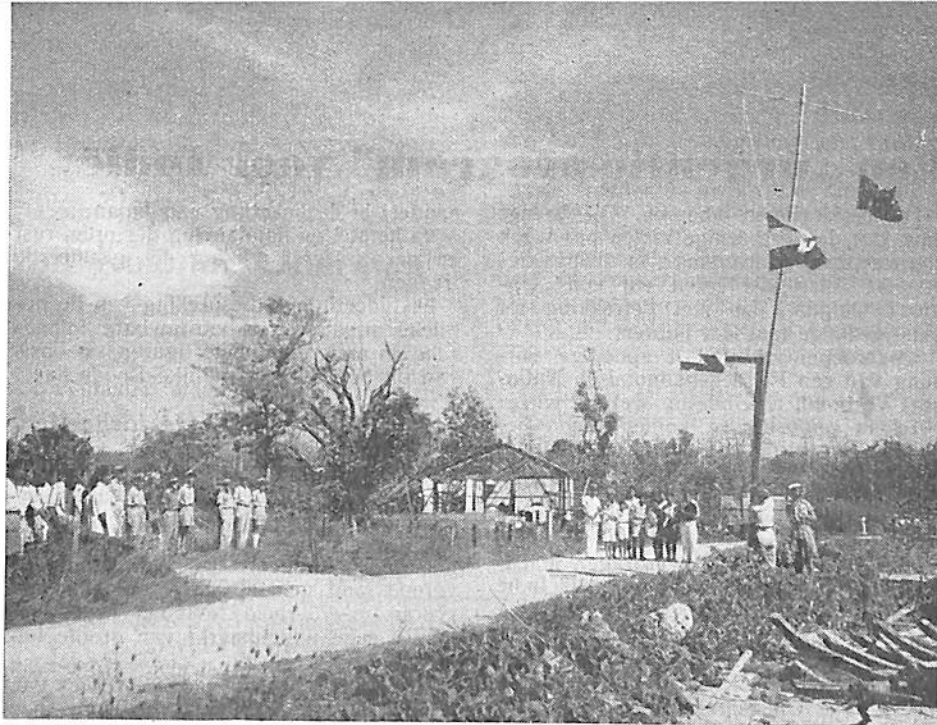
o

Aan „Ra'jat” van 1 Maart wordt ontleend:

„Sedert gisteren vergadert het Centraal Nationaal Comité te Solo.

Vershillende berichten daarover zijn reeds verspreid in de binnen- en buitenlandsche pers, vooral door de buitenlandse correspondenten, die soms doen alsof ze er meer van weten dan de premier zelf!

Maar afgezien daarvan, was er een bericht over een beslissing van den oorlogsraad van Midden Java, waarin werd voorgesteld om den oorlog te verklaren aan de Nederlanders.

Bij het hijschen van de Nederlandsche en Australische vlaggen speelt een Ambonneesche band het „Wilhelmus”.

Hoe de beslissing van het Centraal Nationaal Comité zal zijn, kan nog niet worden bericht, aangezien de besprekingen nog niet zijn afgelopen.

In ieder geval is duidelijk, dat het volk vastbesloten is de eenmaal verkregen vrijheid te verdedigen en niet meer los te laten.

Dr. Van Mook heeft plannen ook met andere vertegenwoordigers van het Indonesische volk (uit de Buitengewesten) overleg te plegen.

De heele wereld weet, dat de koloniale tactiek steeds verdeeldheid tracht te scheppen — maar dit zal mislukken. Misschien vindt men eenige menschen, die zich hiertoe willen leenen, maar dit zal geen invloed hebben. Het buitenland zal er slechts om lachen.

Waarom geen royaal gebaar om erkenning der onafhankelijkheid? Men behoeft niet te denken, dat dan Dr. Van Mook en de Nederlanders binnen 24 uur Indië zullen moeten verlaten.

Indonesië heeft intellectuele, zoowel als technische kracht en kapitaal broodnoodig.

De regeering heeft dit reeds gezegd en haar voorkeur voor Nederlanders uitgesproken. Maar zij lust hen niet meer als „kolonisten”, modern of hoe dan ook.

Kerstens heeft gezegd, dat het Nederlandsche volk gereed is om te fungeeren als steun, maar niet als leider.

Een dergelijke uitlating wordt door de Nederlanders op Java defaitistisch genoemd.

Jammer dat deze houding in Indië nog zooveel wordt aangetroffen.

Misschien zou het het beste zijn, als alle Nederlanders die hier al lang zijn, vertrokken en vervangen werden door frissche krachten uit Holland.

Er gaan op het oogenblik allerlei berichten rond, van officieele tot de dwaaste toe, die stof leveren voor allerlei speculaties. Moge God leiding geven aan hen bij wie de verantwoordelijkheid berust, zoodat de besluiten, zoowel van het Indonesische volk als van het Nederlandsche, een weg zullen openen voor beide volkeren om hun steun te kunnen geven bij de vernieuwing van de wereld.”

UIT DE WEST.

De Commissie-Rutgers in Suriname

Begin Februari kwam de zgn. financiële Commissie-Rutgers uit Holland in Paramaribo aan. Het blad „Suriname” van 4 Februari maakt melding van een ten Gouvernementshuize gehouden conferentie.

De heer Rutgers zei, dat de commissie naar Suriname gekomen was om op de eerste plaats inlichtingen te winnen en advies uit te brengen aan de ministers van Financiën en Overzeesche Gebiedsdeelen, in overleg met den Gouverneur.

De commissie komt niet met de devaluatie op zak, zooals men denkt. Het noodzakelijk gebruik is, dat bij devaluatie, dit plotseling gebeurt, omdat anders insiders er hun voordeel mee zouden kunnen doen. In dit geval wenscht de Nederlandsche regeering Suriname zelf hierin te kennen, een bewijs dat er nog geen beslissing gevallen is.

De commissie hoopt met allerlei groepen te praten.

De heer Rutgers deelde mede, dat de Koningin hem nadrukkelijk verzocht had elke gelegenheid te gebruiken, om te doen uitkomen hoe zeer Zij getroffen was door den geest van saamhoorigheid, die Suriname tijdens en na den oorlog ten toon heeft gespreid, waarbij gebleken is, dat men bereid was zijn persoon in te zetten voor de zaak van het Koninkrijk. De heer Rutgers noemde daarbij vooral de vrouwen.

Gevraagd werd waarom tegenover Curaçao een andere houding werd aangenomen dan tegenover Suriname.

De heer Rutgers antwoordde, dat de omstandigheden anders zijn. Voor Curaçao bestond er geen reden om de valuta te veranderen, doch voor Suriname was het niet duidelijk, vandaar dat de commissie naar hier gezonden was om zich persoonlijk op de hoogte te stellen.

Op de vraag waarin het verschild besloten lag, kon geen nadere uiteenzetting worden gegeven.

Nadrukkelijk werd er op gewezen, dat dit verschil in Suriname opgevallen was en een slechten indruk had gemaakt.

50000

Hollanders, bevrijd uit hunne gevangenschap, vinden te Suez een hartelijke ontvangst

De heer Louis Zananiri, de speciale correspondent van het blad „Progrès Egyptien” schrijft het volgende:

Door de vriendelijke bemiddeling van den vertegenwoordiger van het Nederl. Roode Kruis, den heer Helsloot, werd ik in de gelegenheid gesteld twee dagen door te brengen met de door de Johan de Wit aangevoerde 1500 repatrieerenden. Ik wil U eenige van mijne indrukken mededeelen die ik kreeg door de gesprekken die ik met deze ongelukkige menschen die van alles beroofd waren, mocht hebben. Zij worden thans in Caïro door de liefdevolle zorgen van het Ned. Roode Kruis verkwikt en opgevangen. De heer Zananiri gaat dan voort en beschrijft hoe diep hij onder den indruk komt van al het leed en al de smart, die uit de verhalen van al deze uit de kampen verlost tot hem sprak.

Het is niet uit lust tot sensatie, dat ik dit alles weergeef, maar het is goed, om dit te publiceren, opdat zooveel mogelijk menschen het zullen weten en er in zullen medegevoelen. Er zijn er immers nog tal van dezulken, die door dezen oorlog zijn gegaan zonder eenig verlies te lijden, zonder eenig persoonlijk leed te hebben ondergaan en zonder dat zij geliefde betrekkingen hebben te betreuren. Tal van hen leven weer rustig door alsof er niets is gebeurd, zonder zich te bekommeren om het leed van anderen, die zoo diep werden getroffen. Menschen, die opnieuw hunne levens moeten beginnen, op een punt gekomen, waarop zij veeleer gerekend hadden om in het Vaderland te kunnen gaan rusten na jaren van zware tropenarbeid. Vrouwen, die nog langen tijd de beestachtige behandeling, die ze moesten ondergaan, in hun geheugen zullen behouden en nu nog onder den oorlog lijden.

Maar er is een lichtpunt, dat voor deze zoo zwaar getroffen schittert. Er komt veel goedheid naar hen toe, helaas van nog veel te weinigen. Maar het doet de hoop herleven.

Het Roode Kruis, want het is deze instelling waar het hier om gaat, vervult zonder ophouden hare menschenlijke taak. Mannen hebben zich voor dit werk beschikbaar gesteld en vrouwen van elken stand en geboorte hebben alles in de steek gelaten om zich aan dit zware en moeilijke werk te wijden. Het is „het Roode Kruis”, het zijn deze werkers, die zich opofferen om dit hulpbetoon te geven.

Er is echter nog een punt dat ik wil belichten, het gaat thans om volken en niet meer om de individuen. Deze Hollanders hebben allen tien en meer jaren gewerkt in Indië, ze hebben dit land en zijn volk liefgekrege en het opgevoed en tot welvaart gebracht en hoewel ze allen begrepen hebben, dat Indië vroeger of later zou rijpen tot zelfstandigheid, is het met een diep gevoel van bitterheid, dat zij dit land en dit volk, waaronder zij

zoovele vrienden gemaakt hebben, moesten verlaten op deze wijze, dank zij een kortzichtige politiek, die niets van dit alles heeft willen begrijpen.

Vervolgens gaat de heer Zananiri met ons rond en brengt ons eerst naar de plaats van ontvangst n.l. het RAPWI-kamp, terwijl de boot gemeerd ligt te Abadieh op eenige K.M. van het kamp verwijderd. Een trein rijdt gedurende twee dagen op en neer om alle repatrieerenden naar het kamp te vervoeren. Terwijl ik op de aankomst van dien trein moet wachten, breng ik een bezoek aan dit kamp. Een bijna 200 meter lange hangar strekt zich voor mij uit.

Bij binnenkomst kijk ik mijn oogen uit en ben zeer verwonderd, hoe men er in is geslaagd om van een ijzeren loods midden in de woestijn zoo'n volkomen feestzaal te maken. Zulks wordt zeker nog verhoogd door honderden vlaggen en vlaggetjes van alle natiën, die het geheel pavoiseeren, een aardig beeld van de verbroedering der volken in dit ééne groote liefdewerk. Een houten vloer bedekt met zand om te beschermen tegen het vocht, terwijl overal tapijten liggen. Gemakkelijke stoelen staan om de tafels, die weder met vlaggen bedekt zijn. Ter rechterzijde in de zaal is een afgezonderde ruimte voor de kinderen, waar zij kunnen spelen.

De magazijnen. Achter in de zaal bevinden zich de kledingmagazijnen. Er zijn er drie, één voor de mannen, één voor de vrouwen en één voor de kinderen, en in elk van deze drie kan men costuums, handschoenen en nog vele andere noodzakelijke dingen gratis krijgen. Ik kan mij best begrijpen, zei de mij begeleidende kolonel, dat U verwonderd staat, zoo ging het mijzelf ook. Dit alles is door het Rapwi-kamp ten bate van de repatrieerende Hollanders afgestaan. Elk van de repatrieerenden krijgt een zak (plunjezak) of een linnen valies en gaat vervolgens in een van de drie magazijnen waar hij zijn valies of zak kan vullen, met datgene wat hij behoeft. „Maar dat zal dan een enorme groote finantieele uitgave met zich medebrengen Uwerzijds”, meende ik te moeten opmerken, doch het antwoord luidde: „Alles wordt door de Nederlandsche Regeering betaald en gedistribueerd, bovendien hebben het Engelsche, Amerikaansche en Australische R.C. eveneens eenige artikelen als zeep, tandenborstels, zakdoeken etc. gestuurd, terwijl de overige goederen uit Holland en andere landen zijn gekomen”.

Het buffet. We vervolgen onzen weg door de zaal en komen nu bij het buffet. Hier zijn allerlei heerlijkheden uitgestald als sandwiches, taartjes, koeken, biscuits, zoetigheden en verder alles op het gebied van ververschingen, zooals groote kannen met koffie, melk of met limonade. Dit buffet gaat geregeld van des morgens 9 uur tot des avonds 6 uur door en steeds opnieuw worden de schotels gevuld, die

dan telkens weer in een ommezien ledig raken. We drinken een kop koffie, terwijl twee dames luitenanten toegevoegd aan den kolonel, freule van Pallandt en mej. van den Broek d'Obreana zich met ons onderhouden.

Aankomst van den trein. Een fluitsignaal weerklinkt en daar nadert de kleine trein met repatrieerenden. Ik ben er bij tegenwoordig als de Commandant van den repatrieringsdienst hen ontvangt. Onder het spelen van het volkslied worden de menschen ontvangen. Een Nederlandsche vlag waarop Goede Reis staat, luistert de ontvangst op. Iedereen is onder den indruk van de welkomst-toespraak, die de Commandant richt tot de nieuw aangekomenen.

Vervolgens trekken allen naar de groote zaal, half gekleed, sommigen hebben zich met lappen moeten bedekken, wegens het totaal gebrek aan zelfs het eenvoudigste costuum, gevolg van drie jaren interneeringskampeven. Toch trekken ze binnen, allen te gelukkig, dat er eindelijk voor hen wordt gezorgd; gelukkig met de herwonnen vrijheid, gelukkig door de zoo hartelijke ontvangst. Allen staan verbaasd naar de zaal te kijken, waar zij eenige uren zullen uitrusten na een vermoeiende reis. De kinderen gaan al spoedig spelen en de ouderen nemen een kop koffie en vullen hun bordjes met sandwiches en zoetigheden, terwijl een band zorgt voor muziek, waarop enkele paartjes, zich spoedig aan den dans overgeven.

Ik maak kennis. Ik, die gedacht had te bevrozen onder de noordelijke koelheid bemerkte spoedig, dat er niets noordelijks aan deze menschen was, behalve dan hun uiterlijk. Allen ontvingen mij de gretigheid van menschen, die in geen jaren met een vreemdeling gesproken hebben. Onder elkaar praten zij natuurlijk veel, maar met een vreemdeling, dat was weer iets anders. Rijk en arm zijn hier te samen en elkaars gelijken, hetgeen meestal door de misère, die men gemeenschappelijk doormaakt, ontstaat. Alles wat ze hebben is wat ze dragen en dat is niet veel bijzonders. Er wordt nu medegedeeld, dat ieder zich met zijn identiteitspapieren naar de kledingmagazijnen moet begeven om zijn kleding te kunnen ontvangen. Dit geschiedt in de grootste rust en kalmte. Bij toerbeurt komen ze in de groote vestiare en verschijnen weder met een witte of beige tasch. Het is een onvergetelijk schouwspel als een van hen het magazijn verlaat, daarna zorgvuldig het valies ledigt, alles wat er in zit bekijkt en met een gelukkige glimlach een paar schoentjes gadeslaat, die ze aan de voeten gaat doen, voeten, waaraan sandalen, die met een paar touwtjes waren vastgemaakt. En dan moet ik ondanks dit alles denken, waarom nog niet alle schoenwinkels hier zijn leeggehaald.

(Wordt vervolgd.)

Politieke collaboratie

In een officieele verklaring betreffende de personen, die gedurende de Japansche bezetting met de Japanners gecollaboreerd hebben, herhaalt de Ned.-Indische regering, dat „niemand in dit land vervolgd zal worden, louter en alleen vanwege politieke collaboratie met de Japanners, daar het noodzakelijk is, dat men het verleden afsluit en aan den wederopbouw begint.”

Van Nederlandsch standpunt uit bezien, is deze verklaring wel buitengewoon royaal. We willen echter toegeven, dat het vraagstuk der politieke collaboratie in Ned.-Indië eenigszins anders ligt dan in Nederland. Althans met betrekking tot degenen van inheemschen bloede, al probeert men ons inziens aan die zijde ten onrechte alles maar goed te praten met te verwijzen naar de behoudzuchtige koloniale politiek, waaronder men zou hebben moeten lijden. Al zijn er natuurlijk fouten gemaakt, het fabeltje der koloniale politiek is al uit den treure weerlegd.

Het lijkt ons echter niet, dat Soekarno nu maar een zucht van verlichting kan slaken. In de verklaring wordt immers verder gezegd:

„Het is duidelijk, dat desalniettemin die personen, die misdaden hebben bedreven, waarvan iedere stand en elk ras in „Inao-

nesië” voelt, die deze bestraffing verdienen, voor den rechter gebracht moeten worden. Daartoe zal het volk zelf door zijn wettelijke en vertegenwoordigende lichamen beslissen over de vervolging en berechting van deze misdadigers.”

Wanneer wij zouden zeggen, dat Soekarno onder deze misdadigers moet worden gerangschikt, zou dit allicht den schijn wekken, dat wij hem, hoe dan ook, voor den bijl willen sleepen. Daarom halen wij ditmaal een uitspraak aan van M. Daroesman, welke deze neerlegde in een artikel „Nogmaals Soekarno” gepubliceerd in het weekblad van de P. I. „Indonesia” (No. 18 van 20 Oct. 1945). Deze zegt daarin letterlijk het volgende:

„Wij vreezen in herhaling te vervallen, doch wij moeten het thans nogmaals zeggen: de samenwedding van Soekarno met den Japanschen bezetter keuren wij volstrekt af. Hij is, hoe dan ook bezien, mede verantwoordelijk geweest voor al hetgeen de Japansche bezetting den Indoneziërs heeft berokkend”.

Zie zoo, en dat laatste is geen klein beetje, zouden we hieraan willen toevoegen. De Japanners hebben Indië uitgemergeld en uitgezogen. Naar schatting hebben zij 2 miljoen Javanen weggevoerd om slavenarbeid te doen in ontoeganke-

lijke oerbosshen voor aanleg van wegen en vliegvelden. Van dit aantal is 60% onder de ellendigste omstandigheden omgekomen. Wie daaraan medeschuldig staat, is een grootscheepsche oorlogsmisdadiger. Ook van zuiver inheemsch standpunt uit bezien, moet Soekarno dus beschouwd worden als een landverrader. Een man, die niet alles heeft gedaan om de „onafhankelijkheid van Indonesië” te bevorderen, maar op zijn zachtst gezegd alles heeft gedaan om het uit te leveren aan den „nieuwen bezetter”. En wat voor één!

Uit dit alles is maar één conclusie te trekken: een Nederlandsch-Indische of een Nederlandsche regering die direct of indirect met zulk een man onderhandelt of met mannen, die met hem in onmiddellijk contact staan of onder zijn invloed handelen, pleegt tot op zekere hoogte verraad, niet alleen aan eigen zaak, maar ook en vooral aan de gerechtvaardigde nationalistische aspiraties” der ordentelijke inheemsche bevolking.

Een regering, die dit doet, mag niet verwachten, dat haar woorden vertrouwen wekken, noch hier, noch in Indië.....

Overigens zou het ons nog wel interesseeren te vernemen welke maatregelen de Nederlandsch-Indische regering denkt te nemen tegen Nederlanders, die met den Japanschen bezetter hebben gecollaboreerd.

Uit de West

Wist gij

dat in 1941 in Suriname de Surinaamsche Luchthaven Maatschappij (Surinam Airport Development Company) werd opgericht, dochtermaatschappij van de P. A. A.?

dat het Curaçaosche relieffonds en het Curaçaosche Roode Kruis ieder f 30.000 per jaar zullen bijdragen, ten behoeve van een tehuis voor Nederlandsche kinderen, dat in de lente in Engeland geopend zal worden?

dat de koffieplantages zich in 1943 rechtstreeks tot de Koningin hebben gewend, met het verzoek de Surinaamsche liberiakoffie op te koopen voor de voorziening van Nederland na de bevrijding en de Nederlandsche regering zich bereid verklaard heeft alle in voorraad zijnde koffie op te koopen tegen 30 cent het kg. plus een latere uitkeering van 5 cent het kg.? In 1943 werd 118.000 kg. opgekocht.

dat een wetsontwerp is ingediend tot verlenging van het privilege van de Surinaamsche bank om als circulatiebank in Suriname werkzaam te zijn en tot machtiging bij besluit in bepaalde gevallen af te wijken van de Surinaamsche Bankwet 1928?

dat de verenigingen Suriname en Nieuw Suriname te Amsterdam een fusie hebben aangegaan op de bijeenkomst van 13 December 1945 te 's-Gravenhage?

dat op 3 Augustus 1941 op het eiland Aruba een vereniging „Suriname” is opgericht, welke haar zetel te Oranjestad heeft en dat deze vereniging, welke

voor onbepaalden tijdsduur is aangegaan zich ten doel stelt:

- de bevordering van de Groot-Nederlandsche Gedachte;
- de bevordering van de geestelijke en materiele belangen der Surinamers;
- meer bekendheid te geven aan het gebiedsdeel Suriname;
- bij te dragen tot de bevordering van de belangen van Suriname in het algemeen.

Zij tracht dit doel te bereiken door het doen houden van lezingen en voordrachten, het verschaffen van lectuur, het geven van voorlichting en in bijzondere gevallen, indien mogelijk, door geldelijken bijstand te verleenen. De statuten dezer vereniging werden laatstelijk gewijzigd op 24 Juni 1945 en de vereniging verkreeg rechtspersoonlijkheid 25 Juni 1942, terwijl goedkeuring van de gewijzigde statuten 4 September 1945 plaats had, (zie Curaçaosche Courant van 29 December 1945, no. 52).

Sluis aan het eind van het Sacamaca-kanaal te Suriname.